

Stockholm den 23 april 2023

Öppet brev till landsbygdsminister Peter Kullgren

Även grävlingar i fångenskap måste skyddas

Grytanlagsprov med levande grävling är en förlegad och djurskyddsmässigt förkastlig metod att träna hundar för jakt i grävlingsgryt. Vid proven spärrar man in en levande grävling i ett konstgjort gryt, och sedan släpps hunden ner i gångarna. Även om den idag inte kommer åt att bita på grävlingen (vilket länge var tillåtet) utsätts grävlingen för stor stress när den skällande hunden närmar sig. Trots att det finns etablerade träningsmetoder utan levande grävlingar är traditionella grytanlagsprov fortfarande populära, t ex för avelsmeritering bland ägare av grythundar.

Jordbruksverket arbetar för närvarande med att göra om föreskrifterna om hållande, uppfödning och försäljning av djur avsedda för sällskap och hobby (SJVFS 2019:15). Där står idag att "grävling får dock hållas, förmedlas eller säljas för sällskap och hobby." Det hör ihop med ett undantag att utsätta grävling för lidande som finns i djurskyddsförordningen (3 kap, 8 §): "Förbudet ... mot lidande vid prov ska inte tillämpas vid grytanlagsprov för hundar där levande grävling används".

När vi som företrädare för landets djurskyddsorganisationer kräver att även grävlingar i fångenskap ska skyddas mot lidande, svarar Jordbruksverkets tjänstemän att de inte får ändra på just denna regel eftersom frågan om grytanlagsprov "utreds" hos Regeringskansliet.

Frågan har "utretts" i över 20 års tid och fortfarande vågar/vill inte politikerna gå emot jägarnas intressen. Senast i juni 2020 föreslog Naturvårdsverket och Jordbruksverket, efter en gemensam utredning, att användandet av levande grävling vid grytanlagsprov bör stoppas. Undertecknade organisationer delade då och delar fortfarande fullt ut den uppfattningen. Men fortfarande har ingen förändring av reglerna skett.

Vi anser att det medför oacceptabla djurskyddsproblem att använda levande grävlingar vid grytanlagsprov. Enligt den nuvarande djurskyddslagen ska djur i fångenskap skyddas mot onödigt lidande och sjukdom, och djur som används vid tävling eller prov får inte utsättas för lidande. Med lidande avser lagstiftaren både fysiskt och psykiskt lidande. Grävlingar som upprepat stängs in i konstgryt och utsätts för skällande, aggressiva hundar kan förväntas uppleva kraftig stress och därmed psykiskt lidande, även om de är uppfödda i fångenskap. Att grävlingarna upplever stress har bekräftats i flera vetenskapliga studier.

Svenska Jägareförbundet har tidigare hävdats att grytanlagsprov med en levande grävling måste utföras för att kunna sortera bort olämpliga grythundar. Grythundsjägarnas egen dokumentation visar dock att proven kan utföras lika bra med grävlingssattrapper som med levande djur. Redan 2019 sade Svenska Grythundklubbens ordförande i en artikel i tidningen Svensk Jakt att träningen blir mer effektiv när robot används då "grävlingens" reaktion kan

styras. Ordföranden konstaterade att det inte känns modernt att en grävling lever i hägn i 10–15 år och regelbundet blir uppgrävd och utskälld av hundar. Han såg bara fördelar med användning av robotgrävling.

Jägareförbundet har också frågat hur alternativa provformer ska finansieras. Men kostnaden att utveckla alternativa metoder är inte ett gångbart argument för att slippa göra det. Grytjakt och grytanlagsprov utgör inte ett generellt samhällsintresse utan är en utpräglad hobbyverksamhet. Grytjaktens betydelse för bekämpande av smittsamma sjukdomar bland vilda djur är mycket liten, grytjakt för eftersök av trafikskadade grävlingar och rävar förekommer inte alls och grytjaktens betydelse för bekämpning av invasiva djurarter är marginell. Liksom vid andra hobbyverksamheter ska enligt vår mening utövarna av grythundsprov bära sina egna kostnader. Att alternativen fungerar har praktisk verksamhet i såväl Sverige som andra länder redan visat.

Sammanfattningsvis anser undertecknade organisationer att användning av levande grävling vid grytanlagsprov måste förbjudas i år 2023, beslutet går inte att förhålla längre. Undantaget att grävlingar ska få utsättas för lidande måste självklart också strykas ur djurskyddsförordningen. Viljan att utveckla alternativa metoder är liten så länge levande grävlingar tillåts. Färre hundar kan testas med nuvarande system än med system utan levande vilt. Det finns inga hållbara argument att behålla den ineffektiva och oetiska rutinen med levande grävling vid dessa prov.

Djurskyddet Sverige
Johan Beck-Friis, leg veterinär, senior rådgivare
johan.beck-friis@djurskyddet.se

Djurens Rätt
Camilla Bergvall, riksordförande
camilla.bergvall@djurensratt.se

Svenska Rovdjursföreningen
Magnus Orrebrant, ordförande
magnus.orrebrant@larryinvest.com

Viltvårdsgruppen Naturskyddsföreningen Gävleborg
Daniel Ekblom, kontaktperson
daniel@fawlytowers.nu

World Animal Protection Sverige
Roger Pettersson, generalsekreterare
rogerpettersson@worldanimalprotection.se